

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มหาวิทยาลัย เป็นสถาบันการศึกษาที่มุ่งจะพัฒนานิสิตนักศึกษาในทุกด้าน เพื่อให้สามารถ
ดำเนินชีวิตอันมีคุณค่าแก่บุคคล สังคม และประเทศชาติ

วิจิตร ศรีสอาน กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการอุดมศึกษานั้น คือ การสร้างสรรค์
จรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ ในอันที่จะได้ใช้ความเป็นเลิศทางวิชาการในการพัฒนา
บุคคล และให้บริการทางวิชาการเพื่อประโยชน์ของสังคมและมนุษยชาติ (วิจิตร ศรีสอาน
2518 : 13, 74) เกณฑ์มาตรฐานที่ถือ เป็นหลักโดยทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษา คือ คุณภาพ
ของคณาจารย์ และนิสิตนักศึกษา ทั้งนี้เพราะอาจารย์ เป็นบุคลากรฝ่ายปฏิบัติที่สำคัญที่สุดใน
สถาบันอุดมศึกษา เป็นผู้ทรงความรู้ ความสามารถ ได้รับการศึกษาอบรมฝึกฝนมา และถือได้ว่าเป็น
เป็นมันสมองของประเทศชาติ (ภิญโญ สาร 2518 : 3) ส่วนภาระหน้าที่ของอาจารย์ใน
สถาบันอุดมศึกษานั้น บัวย อึ้งภากรณ์ กล่าวว่า มีภาระหน้าที่ เช่นเดียวกับกับหน้าที่หลักของ
สถาบันอุดมศึกษา ดังนั้น จึงมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. หน้าที่สอน และอบรมนิสิตนักศึกษา ให้เป็นบัณฑิต คือ เป็นมนุษย์ที่ดี เป็นพลเมือง
ที่ดี และสามารถประกอบอาชีพได้
2. หน้าที่วิจัย ด้วยเหตุที่สาขาวิชาการต่าง ๆ ในปัจจุบันก้าวหน้าไปไม่หยุดยั้ง
ดังนั้นจึงต้องพยายามฝึกฝนวิชาการของตนเองให้ลึกซึ้งกว้างขวาง และให้ก้าวหน้าทันสมัยอยู่
เสมอ
3. การปฏิบัติงาน การประชุมสัมมนา หรือการ เป็นที่ปรึกษาแก่หน่วยงานของทาง
ราชการ หรือองค์การเอกชน อัน เป็นหน้าที่ในด้านบริการวิชาการแก่สังคมและชุมชน
4. หน้าที่ในด้านทนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ในฐานะปัญญาชน อาจารย์ควร เป็นตัว-
อย่าง เป็นผู้แนะนำในด้านศีลธรรม ความประพฤติ ความซื่อสัตย์สุจริตในหน้าที่ ความวิริยะ
อุตสาหะ และความ เมตตาากรุณา นอกจากนั้นควรจะต้อง เป็นผู้ชักนำศิษย์และชุมชนปฏิบัติตามอีก

ด้วย (ป๋วย อึ๊งภากรณ์ 2516 : 57-64)

ภาระหน้าที่อย่างหนึ่งของงานในสถาบันอุดมศึกษานอกเหนือจากการเรียนการสอน และมีความสำคัญคือผลิตภัตที่เกี่ยวกับงานด้านการเรียนการสอน คือ งานกิจการนิสิต ดังนั้น อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาจึงจำเป็นต้องปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวกับงานด้านกิจการนิสิตอีกหน้าที่หนึ่งด้วย

สำหรับการ เสนอ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา ฝ่ายกิจกรรมนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ผู้วิจัยจะได้ เสนอ เป็นลำดับขั้นดังต่อไปนี้

1. แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับบทบาท
2. กิจการนิสิตนักศึกษา
 - 2.1 ความหมายของกิจการนิสิตนักศึกษา
 - 2.2 ความมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา
 - 2.3 ปรัชญาของกิจการนิสิตนักศึกษา
3. อาจารย์ที่ปรึกษา ฝ่ายกิจกรรมนิสิตนักศึกษา
4. ความสำคัญของอาจารย์ที่ปรึกษาฝ่ายกิจกรรมนิสิตนักศึกษา
5. หน้าที่รับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาฝ่ายกิจกรรมนิสิตนักศึกษา
6. คุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษา

1. แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับบทบาท

แนวความคิดที่เกี่ยวกับเรื่องบทบาทพิจารณาได้ 2 ลักษณะ (Traits) คือ ลักษณะทางด้านจิตวิทยา และลักษณะทางด้านสังคมวิทยา ซึ่งนักจิตวิทยาและนักสังคมวิทยาได้ให้ความคิดเกี่ยวกับบทบาทไว้หลายอย่าง กล่าวคือโดยทั่ว ๆ ไปแล้วคำว่า "บทบาท" จะเป็นคำที่แสดงให้เห็นถึงความคาดหวังในพฤติกรรมของผู้ครองตำแหน่งหรือสถานภาพนั้น ๆ อุปมาคั้งผู้แสดงละครที่ถูกกำหนดให้เป็นพระเอก ผู้แสดงละครนั้นก็คาดหวังว่าตนเองจะต้องแสดงบทบาทของพระเอกให้ปรากฏ หากว่า เขาถูกกำหนดให้แสดง เป็นผู้ร้ายก็ เช่นเดียวกันที่จะต้องแสดงบทบาทของผู้ร้ายให้ปรากฏ

ซาร์บิน (Sarbin 1972 : 546) ได้จำแนกลักษณะบทบาทเป็น 2 ประการคือ

1. ความคาดหวัง (expectation) เป็นความคาดหวังของบุคคลที่ครองตำแหน่งนั้น ๆ ว่าควรจะแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมกับตำแหน่งนั้น ๆ อย่างไร
2. การแสดงบทบาท (enactment) เป็นการแสดงบทบาทของบุคคลให้สอดคล้องกับบทบาทที่ถูกกำหนดไว้

บรูมและเซลซนิก (Broom and Selznick 1977 : 35) กล่าวว่า บทบาทเป็นแบบแผนของพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับสถานภาพทางสังคม ซึ่งประกอบด้วย

1. บทบาทที่กำหนดไว้ในสังคมหรือบทบาทตามอุดมคติ คือ บทบาทที่สังคมได้คาดหวัง บทบาทของบุคคลที่อยู่ในตำแหน่งนั้น
2. บทบาทตามความรู้สึกที่ได้รับรู้ (Perceived role) เป็นบทบาทที่แสดงออกโดยการวินิจฉัยของคน กล่าวคือ บุคคลแต่ละคนนั้นจะมีความเชื่อแตกต่างกัน มีการรับรู้ต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน ภาพพจน์ที่เกิดขึ้นของแต่ละคนก็แตกต่างกัน ดังนั้น บทบาทที่แสดงออกจึงเป็นไปในทิศทางที่อาศัยสิ่งที่ตนรับรู้เป็นพื้นฐาน

3. บทบาทที่ปฏิบัติจริง (Performed role) เป็นบทบาทที่แต่ละบุคคลได้ปฏิบัติไปจริง ซึ่งบางครั้งการแสดงบทบาทก็เป็นเรื่องที่อยู่นอกเหนือจากความคาดหวัง และการรับรู้เหมือนกัน ทั้งนี้อาจจะขึ้นอยู่กับความกดดัน โอกาส กาลเวลา และเหตุการณ์ทางสังคมที่เขาประสบอยู่ นอกจากนั้นยังอาจขึ้นอยู่กับการศึกษาเฉพาะตัวและประสบการณ์ในอดีตของเขาด้วย

พิทยา สายหู (2524 : 47) ได้อธิบายว่าบทบาทหน้าที่ คือ สิ่งทำให้เกิดความเป็น "บุคคล" และเปรียบได้เหมือน "บท" ของตัวละครคนที่กำหนดให้แสดงในละครในเรื่องนั้น ๆ เป็นตัวละครใด มีบทบาทที่จะต้องแสดงอย่างไร ถ้าแสดงผิดบทหรือไม่สมบทก็อาจเปลี่ยนตัวไม่ให้แสดงไปเลย ในความหมายเช่นนี้ บทบาทก็คือ การกระทำต่าง ๆ ที่ "บท" กำหนดไว้ให้แสดงต้องทำดราม่าใดที่ยังอยู่ในบทนั้น

ไพบูลย์ ช่างเรียน (2516 : 29-31) ความหมายของบทบาทได้ 2 นัยคือ นัยแรกพิจารณาในด้านโครงสร้างสังคม (Social Structure) บทบาทหมายถึง ตำแหน่ง

ทางสังคมที่มีชื่อเรียกต่าง ๆ ซึ่งแสดงลักษณะโดยคุณสมบัติและกิจกรรมของบุคคลที่ครองตำแหน่งนั้น อีกนัยหนึ่ง ทิวาณาในด้านการแสดงบทบาท หรือการปะทะสังสรรค์ทางสังคม (Social Interaction) บทบาทจึงหมายถึง ผลสืบเนื่องที่มีแบบแผนของการกระทำที่เกิดจากการเรียนรู้ของบุคคลที่อยู่ในสถานการณืแห่งการปะทะสังสรรค์นั้น เมื่อพิจารณาารวมกันทั้ง 2 นัยแล้ว บทบาทจึง เป็นตัวกลางระหว่างสังคมกับบุคคลแต่ละคนที่อยู่ในสถานการณื ซึ่งพฤติกรรมของเขากลายเป็นแนวทางปฏิบัติของสังคม โดยสรุปแล้วบทบาทจะมีสาระสำคัญดังนี้

1. บทบาทมีประจำอยู่ในทุกสถานภาพของสังคม
2. วัฒนธรรมและชนบธรรมเนียมประเพณีในสังคม เป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในการกำหนดบทบาท
3. การที่บุคคลจะทราบบทบาทได้ต้องมีสังคมกรรม (Socialization)
4. บทบาทจริงที่บุคคลแสดงนั้น ไม่นั่นนอน เสมอไป ว่าจะ เหมือนกับบทบาทที่ควรจะเป็นไปตามปทัสถานของสังคม เพราะบทบาทที่บุคคลแสดงจริง ๆ นั้น เป็นผลของปฏิกิริยาแห่งบุคลิกภาพของบุคคลที่ครองสถานภาพพร้อมกับบุคลิกภาพของบุคคลอื่นที่มาร่วมในพฤติกรรมและเครื่องกระตุ้นต่าง ๆ ที่มีอยู่ในเวลาและสถานที่ที่เกิดการแสดงบทบาท

ทิวาณา สุวรรณะชญ (2527 : 4) บทบาท เป็นลักษณะของพฤติกรรมที่ถูกกำหนดโดยฐานะตำแหน่ง และยังได้แบ่งบทบาทออกเป็น "บทบาทตามอุดมคติ" หรือบทบาทที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางสังคมควรปฏิบัติ และ "บทบาทที่ปฏิบัติจริง" หรือบทบาทที่ผู้ปฏิบัติทางสังคมจะต้องปฏิบัติจริง โดยเขากล่าวว่า "บทบาทที่ปฏิบัติจริง" นี้เป็นผลรวมของ

บทบาทตามอุดมคติ

บุคลิกภาพของผู้ดำรงฐานะตำแหน่ง

อารมณ์ขณะแสดงบทบาทและอุปกรณ์ของผู้ดำรงตำแหน่งที่มีอยู่

ปฏิกิริยาของผู้ที่เกี่ยวข้อง

อย่างไรก็ตาม ทิวาณา สุวรรณะชญ (2527 : 43) ได้สรุปเกี่ยวกับบทบาทซึ่งสอดคล้องกับ ไพบูลย์ ช่างเขียน ดังนี้คือ

1. มีสถานภาพ (status) อยู่จริงในทุกสังคม และมีอยู่ก่อนที่ตัวคนจะ เข้าไปครอง

2. มีบทบาทที่ควรจะเป็น (Ought to be role) ประจำอยู่ในแต่ละตำแหน่ง
3. วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีในสังคมนั้น ๆ เป็นส่วนหนึ่งซึ่งในการกำหนดฐานะตำแหน่งและบทบาทที่ควรจะเป็น
4. การที่คนเราจะทราบถึงฐานะตำแหน่งและบทบาทนั้น ได้มาจากสังคมกรรมในสังคมนั้น ๆ
5. บทบาทที่ควรจะเป็นนั้นไม่แน่นอน เสมอว่าจะเหมือนกับพฤติกรรมจริง ๆ ของคนที่ครองฐานะอื่น ๆ เพราะพฤติกรรมจริง ๆ นั้น เป็นผลของปฏิกิริยาของคนที่ครองฐานะตำแหน่งที่มีต่อบทบาทที่ควรจะเป็นบุคลิกภาพของตนเอง และบุคลิกภาพของผู้อื่นที่เข้ามาร่วมในพฤติกรรมและเครื่องกระตุ้น (Stimulus) ที่มีอยู่ในเวลาและสถานที่ที่เกิดการติดต่อทางสังคม

2. กิจกรรมนิสิตนักศึกษา

กิจกรรมนิสิตนักศึกษา เป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อนิสิตและนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาทุกคน เพราะกิจกรรมนิสิตนักศึกษามีส่วนช่วยพัฒนาบุคลิกภาพ อารมณ์ สังคม ร่างกาย และจิตใจ

2.1 ความหมายของกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

ได้มีนักวิชาการทั้งของไทยและต่างประเทศให้คำจำกัดความของคำว่า "กิจกรรมนิสิตนักศึกษา" ดังนี้คือ

กู๊ด (Carter V. Goods 1974:26) ได้ให้คำนิยามในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรว่า เป็นโปรแกรมและการดำเนินงาน ซึ่งนิสิตนักศึกษาหรือสถาบันการศึกษาจัดขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความสนุกสนาน เพิ่มพูนความรู้และส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ซึ่งเปิดโอกาสให้นิสิตนักศึกษาได้แสดงความสามารถ ทักษะคิด ไม่มีการให้หน่วยกิจ ต้องจัดหาเงินมาดำเนินการเอง แต่ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมดำเนินการของสถานศึกษา การจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษาต้องอยู่บนรากฐานหรือแนวทางที่จะดำเนินการให้เป็นไปสู่เป้าหมาย ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ นอกจากนี้ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2525 : 1) ได้กล่าวว่า

คำว่ากิจกรรมนิสิตนักศึกษา (Student Activity) นั้น หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้น เพื่อการพัฒนา นิสิตนักศึกษาในด้านต่าง ๆ นอกเหนือไปจากสิ่งที่บังคับให้ทุกคนต้องเรียนในชั้นเรียน กิจกรรมดังกล่าว เป็นไปโดยความสมัครใจของนิสิตนักศึกษา และไม่ได้เป็นส่วนหนึ่ง

ของคะแนนในวิชาหนึ่งวิชาใด กิจกรรมนิสิตนักศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนานิสิตนักศึกษานั้น หมายถึงรวมทั้งกิจกรรมที่มหาวิทยาลัย หรือวิทยาลัยจัดให้นิสิตนักศึกษา และส่วนที่ส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาได้จัดกันขึ้นเอง โดยการนิเทศ และดูแลจากอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมต่าง ๆ เพื่อให้ นิสิตนักศึกษาสัมผัสชีวิตที่ถูกต้องในมหาวิทยาลัย

โรเบิร์ต ดับบลิว เฟรดเดอริก (Robert W. Frederick 1959 : 6) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมนักศึกษาไว้ว่า เป็นกิจกรรมทั้งหลายในสถานศึกษาซึ่งนักศึกษามีความสมัครใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมนั้น ๆ ทั้งนี้สถานศึกษาจะต้องยอมรับและสนับสนุนกิจกรรมเหล่านั้นด้วย และการเข้าร่วมในกิจกรรมที่ไม่มีผลในการพิจารณา เป็นส่วนหนึ่งของผลการศึกษา

จากความหมายที่มีอยู่ในคำนิยาม ดังที่ประมวลมาแล้วทั้งหมดนี้อาจกล่าวได้ว่า กิจกรรมนักศึกษา เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นนอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียน โดยมีคุณสมบัติที่สำคัญคือ มีลักษณะการเข้าร่วมโดยสมัครใจ ผู้บริหารสถานศึกษายอมรับ ได้รับการสนับสนุนจากคณาจารย์ในสถาบัน และไม่มีคะแนน เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

2.2 ความมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

เกี่ยวกับความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษานั้น ได้มีผู้แสดงทัศนะไว้หลายท่าน ซึ่งพอจะประมวลได้ดังนี้

โรเบิร์ต ดับบลิว เฟรดเดอริก (Robert W. Frederick 1959 : 53) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของกิจกรรมนิสิตนักศึกษาไว้ 8 ประการคือ

1. เพื่อ เป็นการเตรียมตัวนักศึกษาสำหรับการดำเนินชีวิตในสังคมประชา
2. เพื่อส่งเสริมความมีวินัยในตนเอง
3. เพื่อให้รู้จักวิธีการทำงานร่วมกัน
4. เพื่อเพิ่มพูนความสนใจของนิสิตให้กว้างขวางยิ่งขึ้น
5. เพื่อให้สำนึกในการปฏิบัติความซื่อสัตย์และระเบียบแบบแผนต่าง ๆ
6. เพื่อพัฒนาความสามารถพิเศษของนักศึกษา
7. เพื่อส่งเสริมแรงขับที่เป็นพื้นฐานสำคัญในการศึกษา
8. เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาความสามัคคีในสถาบัน

คาเมลโล เจ จาไมแอส (Camelo J. Jamias 1969 : 98) ได้กล่าวให้ทัศนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความมุ่งหมายของกิจกรรมนิสิตไว้ว่า เพื่อพัฒนาสติปัญญาและสร้าง ความกระตือรือร้นให้นักศึกษา และเพื่อฝึกนักศึกษาด้านศิลปะตลอดจนความงามของสังคม

พราคาส (Prakash) (อ้างถึงในพรชวลี 2525 : 122) ได้สรุปว่า กิจกรรมนิสิตนักศึกษาทั้งหลายทั้งปวงมีจุดมุ่งหมายหลักอยู่ 2 ประการคือ

1. เพื่อพัฒนาวิภาวะ และเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพของบุคคล
2. เพื่อส่งเสริมความรู้สึกรับผิดชอบให้สูงขึ้นและ เป็นพลเมืองที่มีประโยชน์

ในอนาคต

แล้วโดยสรุปแล้วก็จะพบว่าในการดำเนินงานด้านกิจกรรมนิสิตนักศึกษา ย่อมจะมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนานิสิตนักศึกษาในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ส่งเสริมการเรียนทางด้านวิชาการ
2. พัฒนาความสัมพันธ์ทางสังคม
3. ส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
4. ส่งเสริมค่านิยมที่ดีขึ้น

2.3 ปรัชญากิจกรรมนิสิตนักศึกษา

สถาบันอุดมศึกษา เป็นสถานการศึกษาที่มีบทบาทอันสำคัญในการพัฒนาประเทศ ภาระหน้าที่หลักของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศที่กำลังพัฒนาก็คือ การผลิตคนที่มีความสมบูรณ์ ทั้งในด้านความรู้ สติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ จริยธรรมออกไปพัฒนาประเทศ การที่จะพัฒนานักศึกษาให้มีความสมบูรณ์ดังกล่าวจะต้องมีองค์ประกอบหลายประการด้วยกันใน สถาบันอุดมศึกษา เองนับตั้งแต่การบริหาร การเรียน การสอน และงานกิจการนักศึกษา

งานกิจกรรมนักศึกษา เป็นงานหนึ่งที่มีบทบาทอย่างกว้างขวางในการที่จะช่วยให้สถาบันอุดมศึกษาได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ สทROUP (Stroup 1964 : 52-53) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับงานกิจกรรมนักศึกษาว่างานกิจกรรมนักศึกษาได้ถูกตั้งขึ้น เพื่อให้การสนับสนุนวัตถุประสงค์ขั้นพื้นฐานของสถาบัน เจ้าหน้าที่ฝ่ายกิจการนักศึกษาต้องมีความรับผิดชอบและปฏิบัติงานของตน ในฐานะผู้มีความรู้และความชำนาญการซึ่งบุคลากรฝ่ายอื่น ๆ ของสถาบันมิสามารถทำได้ อย่างมีประสิทธิภาพ งานกิจกรรมนักศึกษาจึงทำให้ความสำคัญกิจกรรม เสริมหลักสูตรของนักศึกษาควบคู่

ไปกับการเรียนการสอนที่มีอยู่ในหลักสูตร

วิลลา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2528 : 134-135) ได้กล่าวไว้ว่า

งานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา เป็นงานที่สำคัญที่สุดในการพัฒนานิสิตศึกษานอกห้องเรียน ดังนั้นจึงควรมีปรัชญาดังนี้

1. งานกิจกรรมช่วยให้นิสิตนักศึกษาแต่ละคนรู้จักตนเองมากขึ้น โดยการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ อันเป็นผลทำให้แต่ละคนสามารถพัฒนาการเรียน วิชาการ ร่างกาย จิตใจ บุคลิกภาพ ภูมิตาเวสู่ความเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น
2. งานกิจกรรมช่วย เสริมและส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาจัดตั้งกลุ่ม หรือ ชมรมที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกันโดยไม่คำนึงถึง เพศ เชื้อชาติ ศาสนา หรือความแตกต่างด้านการเมือง
3. การเปิดโอกาสให้นิสิตนักศึกษาได้มีประสบการณ์ด้านการทำงานร่วมกับกลุ่ม สามารถเสนอความคิดเห็น แสดงตน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น พัฒนาความเข้าใจ ร่วมกันพัฒนาความเป็นผู้นำ เสริมสร้างความสามัคคีระหว่างหมู่นิสิตนักศึกษา รู้จักการอยู่ การทำงาน ร่วมกับผู้อื่น รู้จักฝึกหัดการทำงานอย่างมีระบบ และฝึกความคิด ตัดสินใจอย่างมีเหตุผล
4. การอำนวยความสะดวกในการจัดและดำเนินการกิจกรรมนิสิตนักศึกษา โดยการ
 - 4.1 จัดหาสถานที่ เพื่อ เป็นศูนย์กลางกิจกรรมที่สำคัญประชุม และ อุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อการพิมพ์ การโรเนียว การจัดทำป้ายประกาศหรือหนังสือพิมพ์
 - 4.2 ประสานงานกับภาควิชา หรือหน่วยงานอื่น ๆ ในสถาบัน เพื่อ สนับสนุนหรืออำนวยความสะดวกให้นิสิตนักศึกษาจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น หน่วยงานรักษาความปลอดภัย ตำรวจหรือจราจร เพื่อช่วยให้งานต่าง ๆ ดำเนินไปด้วยความราบรื่น เรียบร้อย มีปัญหาอุปสรรคน้อยลง
 - 4.3 จัดหาอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม หรืออาจารย์ที่มีประสบการณ์ ด้านงานกิจกรรม เพื่อช่วยเหลือให้แนวคิด หรือแนะแนวทางการจัดกิจกรรมให้ สามารถจัด ได้อย่างเหมาะสมน่าชื่นชม และเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป
5. การพัฒนาให้นิสิตนักศึกษามีความเป็นไทย รู้จักภาคภูมิใจในความมีเอกลักษณ์ของชาติ ชื่นชมศิลปะ วัฒนธรรม ระเบียบประเพณี คนตริ นานุกสิมไทย

6. การพัฒนานิสิตนักศึกษาให้มีบุคลิก มีความสามัคคี มีความประพฤติที่ดีงามสอดคล้องกับลักษณะวัฒนธรรมของไทย และเป็นบุคคลที่มีประโยชน์เป็นที่ต้องการของสังคม

7. งานกิจกรรมช่วยให้นิสิตนักศึกษาสามารถปรับตัว เข้ากับสภาพการเรียนการสอนและเป็นทางออก หากเกิดข้อขัดข้องใจในการศึกษาก็สามารถใช้กิจกรรม เป็น เครื่องผ่อนคลายความเครียดจากการศึกษาเล่าเรียนได้

จากทัศนะดังกล่าวย่อมชี้ให้เห็นว่าการศึกษาระดับอุดมศึกษานั้น นักศึกษาจะต้องมีส่วนร่วมกิจกรรมทั้งในและนอกห้อง เรียน เพื่อให้นักศึกษาได้รับความรู้และประสบการณ์ที่ สถาบันอุดมศึกษาจัดให้ ทั้งนี้ก็โดยมุ่งให้นักศึกษา เป็นคนที่มีความ เจริญและ เป็นประโยชน์ต่อสังคม

3. อาจารย์ที่ปรึกษาฝ่ายกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาถือว่าเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อสถาบันการศึกษา เป็นอย่างมาก เพราะ เป็นผู้ที่มีส่วนช่วยในการพัฒนานิสิตนักศึกษาให้ เป็นคนที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านวิชาการ สติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกายและจิตใจ ซึ่งเท่ากับเป็นการช่วยผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพสนองต่อสังคมและประเทศชาติ (สำเนา วิจารณ์ 2525 : 31)

4. ความสำคัญของอาจารย์ที่ปรึกษา

William (1968 : 3) กล่าวว่า อาจารย์ที่ปรึกษาฝ่ายกิจกรรมนิสิตนักศึกษา เป็นบุคคลที่มีบทบาทมากที่สุด ในการดำเนินกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา เพราะ เป็นผู้ประสานงานระหว่างองค์การนิสิตนักศึกษา กับฝ่ายบริหารของสถาบัน เพื่อช่วยให้การดำเนินกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา เป็นไป ในแนวทาง และวิธีการที่เหมาะสม ทั้งนี้ เพราะหากพิจารณาจากลักษณะของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่ง สวัสดิ์ สุคนธ์รังษี (2525 : 20-30) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา เป็นวัยที่กำลังเจริญเติบโตเป็นวัยรุ่น บุคคลในวัยนี้โดยธรรมชาติจะมีความอ่อนไหวและในขณะเดียวกันก็มีความกระตือรือร้น อยากรู้อยากเห็น อยากรทดลองในสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ มีความคิด เพื่อฝันพร้อมที่จะรับอุดมการณ์ที่ตน เชื่อ ในทางจิตวิทยา เชื่อว่าบุคคลในวัยนี้กำลังแสวงหาเอกลักษณ์ของตนเอง โดยเฉพาะบุคคลที่มีสติปัญญาสูงกว่าบุคคลในวัยเดียวกัน การปฏิบัติของบุคคลเหล่านั้นจะมีลักษณะพิเศษไม่ เป็นไปตามกฎเกณฑ์ ระเบียบ

ระเบียนวินัย รวมทั้งขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคม ดังนั้นการปฏิบัติของมหาวิทยาลัยที่มีต่อนิสิตจะต้องให้เกิดความพอดีกับภาวะจิตใจของนิสิต เพื่อเปิดโอกาส และส่งเสริมให้นิสิตได้พัฒนาอารมณ์ และบุคลิกภาพของตนให้ดำเนินไปอย่างถูกต้อง และสมบูรณ์ไม่ขัดต่อระเบียนประเพณีของสังคม

จากแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะ และธรรมชาติของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาดังกล่าวสรุปได้ว่า นิสิต นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาไม่ใช่เด็กที่จะช่วยเหลือตนเองไม่ได้จะต้องคอยรับคำสั่งแนะ หรือคำสั่งการจากผู้ใหญ่ และในขณะที่เดียวกันก็มีผู้ใหญ่ที่จะสามารถรับผิดชอบเมธิญะชีวิต หรือตัดสินใจได้โดยลำพัง แต่ในทางตรงกันข้ามนิสิต นักศึกษายังต้องการความช่วยเหลือ แนะนำ แนะนำแนวทางจากผู้ใหญ่ ดังนั้นอาจารย์ที่ปรึกษามำยกิจการนิสิตจึงมีความสำคัญและจำเป็นในอันที่จะแนะนำ ดูแล ช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาแก่นิสิตในการดำเนินกิจกรรม เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล ผู้ที่จะมาปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาจะต้อง เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะและคุณสมบัติที่เหมาะสมสำหรับการปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบ

ทั้งนี้เนื่องจากอาจารย์ที่ปรึกษาสามารถ เชื้ออำนาจประโยชน์แก่การทำกิจกรรมได้หลายประการ (ทรวงมหาวิทยาลัย 2521 : 3) เช่น

1. นิสิตนักศึกษา ได้รับความไว้วางใจ ได้รับความเชื่อถือ และความร่วมมือจากบุคคลภายนอก
2. ประสิทธิภาพของอาจารย์ที่ปรึกษา มีส่วนช่วยให้นิสิตนักศึกษาทำงานได้ผลดีขึ้น
3. ช่วยคลี่คลายปัญหา เฉพาะหน้าให้นิสิตนักศึกษา
4. ช่วยอำนวยความสะดวกและให้ความช่วยเหลือในการทำกิจกรรม
5. หน้าที่รับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษามำยกิจการนิสิตนักศึกษา

เนื่องจากอาจารย์ที่ปรึกษา เป็นบุคลากรนิสิตนักศึกษามีหน้าที่รับผิดชอบในกระบวนการดำเนินกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา จึงควรได้ยึดถือหน้าที่รับผิดชอบของงานด้านกิจการนิสิตนักศึกษาเป็นแนวทางในการดำเนินงาน ซึ่ง โนลส์ (Asa Knowles 1970 : 7-14) ได้จำแนกหน้าที่รับผิดชอบของงานกิจการนิสิตนักศึกษาออกเป็น 4 ด้านใหญ่ ๆ คือ

1. หน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริมและคุ้มครองในด้านต่าง ๆ
2. หน้าที่ในการด้านการควบคุม
3. หน้าที่ เกี่ยวกับการดูแลรับผิดชอบและส่ง เสริมการจัดกิจกรรมในด้านต่าง ๆ ของนิสิตนักศึกษา
4. หน้าที่ เกี่ยวกับการสอน การสอนตามหน้าที่นี้ เป็นการสอนที่มีจุดมุ่งหมายแตกต่างไปจากการสอนเนื้อหาวิชาตามหลักสูตรในชั้นเรียน แต่มุ่ง เนื้อความ เจริญงอกงามของนักศึกษา เป็นสำคัญ

สำหรับแนวทางในการปฏิบัติงานในฐานะอาจารย์ที่ปรึกษาฝ่ายกิจกรรมนิสิตนักศึกษา นั้น จากเอกสารคู่มืออาจารย์ที่ปรึกษาฝ่ายกิจการนิสิตศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร (2526 : 5) ได้แนะนำถึงวิธีการที่อาจารย์ที่ปรึกษาสามารถนำมาใช้ในการเตรียมตนเอง เมื่อได้รับการแต่งตั้ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาดังนี้คือ

1. การวางแผน
 - 1.1 เรื่อง เวลา ควรจะได้มีการวางแผน ขั้นตอนวิธีการทำงานในเรื่อง เวลา ระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษา
 - 1.2 การดำเนินงาน อาจารย์ที่ปรึกษาคงพิจารณาว่าจะทำด้วยวิธีการใด เพื่อให้การดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษา เป็นไปด้วยดี
2. ความพร้อมที่จะแก้ปัญหา
 - 2.1 พยายามทำความเข้าใจ ทบทวนบทบาท อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเองอยู่เสมอ เพื่อจะได้ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาได้ถูกต้อง
 - 2.2 มีความพอใจในตำแหน่งหรือบทบาทที่ตนแสดงอยู่ อันจะช่วยให้เกิดความรู้สึกที่จะแก้ไขปัญหาลงไปด้วยดี
 - 2.3 การพัฒนาตนเอง เพื่อให้เกิดความพร้อมที่จะแก้ไขปัญหาลงในรูปแบบต่าง ๆ
3. การใช้ประโยชน์ของมนุษยสัมพันธ์ อาจารย์ที่จะมารับหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาฝ่ายกิจการนักศึกษาจะต้อง เกี่ยวข้องกับนักศึกษา เป็นจำนวนมาก จึงจำเป็นที่อาจารย์ที่ปรึกษาจะต้องศึกษาหาความรู้และนำมาใช้ให้ เป็นประโยชน์ในการดำเนินงานกับนักศึกษา

เพราะว่าหลักมนุษยสัมพันธ์ ถ้ามีความรู้และนำไปใช้โดยถูกต้องแล้วจะให้ประโยชน์อย่างมาก

จากผลการสัมมนาผู้บริหารกิจการนิสิตนักศึกษาครั้งที่ 1 ณ ทบวงมหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2522 ได้กล่าวถึงหน้าที่และบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาฝ่ายกิจกรรมนิสิตนักศึกษาไว้ดังนี้

1. รับทราบและดำเนินการตามนโยบายของสถาบัน
2. ให้คำแนะนำในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ตนเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
3. เป็นที่ปรึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมโดยทั่วไป
4. ส่งเสริม สนับสนุน และเข้าร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของนิสิตนักศึกษา
5. เป็นผู้ประสานงานระหว่างนิสิตศึกษากับหน่วยงาน หรือส่วนราชการอื่น ๆ

จากการศึกษาเอกสารที่กล่าวมาข้างต้น เกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาฝ่ายกิจกรรมนิสิตศึกษานั้น พอจะสรุปได้ว่าหน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาสามารถแบ่งออกได้โดยสรุป เป็นด้านใหญ่ ๆ ได้ 4 ด้านต่อไปนี้คือ

1. ด้านการสอนและการแนะนำ
 2. ด้านการควบคุมดูแล
 3. ด้านการให้คำปรึกษา
 4. ด้านการประสานงาน
6. คุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษา

เนื่องจากอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนิสิตนักศึกษา เป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการช่วยให้การจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา สามารถดำเนินการไปได้ด้วยดี ซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนิสิตศึกษาในที่นี้หมายถึงอาจารย์ที่ปรึกษาองค์กรต่าง ๆ ในการดำเนินงานด้านกิจกรรมของนิสิตศึกษา เช่น สโมสรนิสิตศึกษาและชมรมต่าง ๆ เป็นต้น ได้มีผู้ให้ความคิดเห็น เกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนิสิตศึกษา ไว้ดังต่อไปนี้

เคท เฮเวนเนอร์ มูเลอร์ (Kate Hevener Mueller 1961 : 126) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาว่าจะต้องเลือกอาจารย์ที่ปรึกษาที่เป็นผู้สนใจในเหตุการณ์ต่าง ๆ อยู่เสมอ เป็นคนทันสมัย เหตุการณ์ ชัยชนะแห่ง มีความเอาใจใส่ในหน้าที่เป็น

อย่างดี นอกจากนี้ควรจะเป็นผู้ที่มีความรู้กว้างขวาง มีความเข้าใจในด้านวิชาการ ตลอดจนความรู้เกี่ยวกับแหล่งบริการต่าง ๆ ที่จะสามารถติดต่อขอความช่วยเหลือให้แก่นิสิตนักศึกษา เพื่อจะได้แนะนำให้นิสิตนักศึกษาได้อย่างถูกต้อง

William D. Martinson (1966 : 136) กล่าวว่า อาจารย์ที่ปรึกษาควรจะเป็นผู้ที่เข้าใจคนอื่นได้ดี มีประสบการณ์ให้คำปรึกษามากมาย และควรมีเวลาพอที่จะให้กับนิสิตนักศึกษาได้

จำเนาว์ ขจรศิลป์ (2525 : 14) ได้กล่าวว่า คุณสมบัติของอาจารย์ที่ปรึกษาควรมีดังต่อไปนี้

1. มีความสนใจและมีความรู้ในกิจกรรมนิสิตนักศึกษาด้านนั้น เป็นอย่างดี
2. มีความเสียสละและยินดีช่วยเหลือผู้อื่น
3. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
4. มีอารมณ์มั่นคง
5. สนับสนุนให้นิสิตนักศึกษาคิดและตัดสินใจเอง
6. มีคุณธรรมและความประพฤติดี
7. มีทัศนคติที่ดีต่อการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2525 : 12) ได้ให้ความเห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนิสิตนักศึกษา ควรมีลักษณะดังนี้

1. เข้าใจลักษณะนิสิตนักศึกษา ธรรมชาติของกลุ่ม การตัดสินใจธรรมชาติของวัยรุ่น และท่าทีของนิสิตนักศึกษาในสถานนั้น ๆ
2. มีความรู้เรื่องกิจกรรม หลักการจัดกิจกรรม ความสำคัญของกิจกรรม ตลอดจนมีความรู้ในเรื่องของชมรมนั้นดีพอสมควร
3. รู้เทคนิคการแนะนำ ทั้งรายบุคคลและ เป็นกลุ่ม
4. มีบุคลิกภาพดี สามารถทำให้นิสิตนักศึกษารู้สึกอยากเข้าใกล้ อยากปรึกษาและมีความเชื่อถือศรัทธา
5. มีอารมณ์ในวาจา คือ สามารถใช้วาจาที่สุภาพ สื่อสารเข้าใจ และกระตุ้นให้นิสิตนักศึกษาอยากทำงานด้วย

6. มีเวลาเพียงพอ ที่จะ เข้าร่วมกิจกรรมนิสิตนักศึกษาจัด เข้าร่วมประชุมหรือ ให้เวลาในการพบปะให้การปรึกษา

7. รู้จักการเสียสละ ทั้งกำลังกาย กำลังใจ กำลังทรัพย์ และกำลังความคิด
8. มีคุณธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีในความประพฤติการปฏิบัติ
9. เข้มแข็ง เด็ดเดี่ยว มีเหตุผลน่าเชื่อถือ และการตัดสินใจที่ดี
10. มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถ เข้ากับคนต่างวัยได้
11. มีใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นได้

วิลเลียม (William 1968 : 3-4) ได้กล่าวว่าการจะแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษา ให้เหมาะสมกับตำแหน่งที่ได้รับมอบหมาย จะต้องคำนึงถึงคุณลักษณะที่เหมาะสมด้วย จึงได้เสนอแนะคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาที่พึงประสงค์ไว้ว่า

1. เป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้น สนใจกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาอย่างแท้จริง เต็มใจ สละเวลาและกำลังงาน เพื่อช่วยงานด้านกิจกรรมนิสิตนักศึกษาอย่างเต็มความสามารถ
2. มีทัศนคติที่ต่อองค์กรนักศึกษา และ เชื่อว่าจะ เสริมสร้างประสบการณ์ทางการศึกษาให้แก่นิสิตนักศึกษาได้อย่างกว้างขวาง นอกเหนือจากการเรียนการสอนในชั้นเรียน
3. มีความรู้ในสาขาวิชาการ ความรู้ทั่วไป และความรู้ในงานกิจกรรมนิสิต-ศึกษาในด้านที่ตน เข้าร่วมอย่างแท้จริง
4. จะต้องมีความสนใจในการแก้ปัญหาของนิสิตนักศึกษา เป็นรายบุคคลให้มากที่สุด
5. จะต้องเตรียมการสำหรับปัญหาที่อาจจะ เกิดขึ้นในการดำเนินงานกิจกรรมนิสิต-ศึกษา พร้อมทั้งจะต้อง เป็นผู้ที่มีปฏิภาณ มีไหวพริบ ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

นอกจากนี้ วิลเลียม เอฟ เบร์แมน (William F. Berman 1978 : 52-53) ยังได้ให้ข้อเสนอแนะว่า อาจารย์ที่ปรึกษาในฐานะผู้นำทางกิจกรรมนิสิตนักศึกษาจะต้องมีทักษะในเรื่องต่อไปนี้ด้วย เช่น ทักษะในเรื่องกระบวนการกลุ่ม ทักษะในเรื่องการวินิจฉัยสั่งการ ทักษะในเรื่องการบริหารองค์การ ทักษะในเรื่องการเงินและการบัญชี ทักษะในเรื่องระบบงานและระบบราชการ และทักษะในเรื่องการจัดโปรแกรมต่าง ๆ

สำหรับคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาที่ผู้บริหารกิจการนิสิต-

นักศึกษาก็ได้เสนอไว้ว่า เมื่อมีการสัมมนาผู้บริหารกิจการนิสิตนักศึกษา ณ หน่วยงานมหาวิทยาลัย
เมื่อปี พ.ศ. 2522 สรุปได้ว่าต้องมีคุณลักษณะดังนี้

1. กล้าเผชิญปัญหาและสามารถแก้ปัญหาได้ทันที
2. มีความสุขุมรอบคอบ
3. มีความละเอียดอ่อน
4. มีจิตวิทยาสูง
5. มีวิธีปฏิบัติด้วยความยืดหยุ่น และพยายามหาทางออกให้นิสิตนักศึกษาได้อย่าง

เหมาะสม

จากการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาฝ่ายกิจกรรมนิสิตนักศึกษา
พอจะสรุปได้ว่า คุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาฝ่ายกิจกรรมนิสิตนักศึกษาที่ตั้นนั้นควรมีคุณ
ลักษณะในด้านต่อไปนี้คือ

1. ด้านคุณสมบัติส่วนบุคคล
2. ด้านความสามารถ
3. ด้านบุคลิกภาพ
4. ด้านความรู้และประสบการณ์

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ได้มีนักวิชาการทั้งของไทยและต่างประเทศได้ทำการวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบท
บาทของอาจารย์ที่ปรึกษาฝ่ายกิจกรรมนิสิตไว้น้อยมาก แต่ก็มีผลงานวิจัยที่มีเนื้อหาใกล้เคียง
อยู่บ้างดังนี้

ผลงานวิจัยภายในประเทศ

สุพัตรา เพชรภูมิ (2518 : 122-124) ได้ทำการศึกษาในเรื่องความคาดหวัง
ของนิสิตนักศึกษาที่มี ค่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยทำการสุ่มตัวอย่างกลุ่มนิสิตชั้นปีที่ 4
ของมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ จำนวน 250 คน สรุปผลที่ได้สามารถนำมา เป็นแนวทางในการ
ทำงานของอาจารย์ที่ปรึกษาฝ่ายกิจกรรมนิสิตนักศึกษา ในด้านคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษา

ซึ่งนิสิตต้องการให้มีหรือให้เป็น ดังนี้

1. เข้าใจนิสิตเกี่ยวกับความต้องการและสภาพจิตใจ
2. ให้คำแนะนำที่ดี
3. มีเวลาว่างพอสมควร
4. ระวังงาน หันสมัย ไม่ใช่คนหัวโบราณ
5. สนใจกิจกรรมนิสิต
6. ไม่ถูกครอบงำโดยอิทธิพลจากมหาวิทยาลัย

ละออง วรรณโคตร (2524 : 217-218) ได้ทำการวิจัยเรื่องงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย พบว่าปัญหาในการดำเนินงานบุคลากรนิสิตนักศึกษานั้น เกิดจากสาเหตุ

1. ปัญหาจากระบบบริหาร ผู้บริหารมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ไม่เห็นความสำคัญในเรื่องงานกิจการนิสิตนักศึกษาเท่าที่ควร ทำให้งานทางด้านนี้ไม่ค่อยได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร
2. ปัญหาจากอาจารย์ในมหาวิทยาลัย อาจารย์ส่วนใหญ่ไม่ค่อยเห็นความสำคัญของงานทางด้านนี้ อาจารย์ที่สนใจงานด้านนี้มีน้อยและไม่ค่อยเปลี่ยนตัวบุคคล เนื่องจากไม่มีคนมารับงานแทน
3. ปัญหาที่เกิดจากนิสิตนักศึกษา พบว่านิสิตนักศึกษาไม่ค่อยมีความรับผิดชอบในเรื่องเวลา หรือขั้นตอนในการเสนอกิจกรรม มักจะทำงานในเวลารีบด่วน ไม่ค่อยศึกษาในระเบียบที่ได้วางไว้

ละออง ชุดิกร (2520 : 142) ได้ทำการศึกษาถึงบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร โดยทำการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มผู้บริหารอาจารย์ที่ปรึกษานิสิตนักศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ในความรับผิดชอบอาจารย์ที่ปรึกษา ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นตรงกันว่า อาจารย์ที่ปรึกษาควรมีคุณลักษณะตรงกัน 2 ด้านคือ

1. ด้านบุคลิกภาพ อันได้แก่ ลักษณะนิสัยและลักษณะทางด้านอารมณ์ โดยจะต้องวางตัวให้เหมาะสมกับกาลเทศะ ใจกว้างยอมรับความคิดเห็นของนักศึกษา มีอารมณ์หนักแน่น
2. ด้านความรู้ความสามารถ อาจารย์ที่ปรึกษาควรมีความรู้กว้างขวาง มีความสามารถทางด้านการแนะแนว และด้านมนุษยสัมพันธ์

เทอดศักดิ์ สถาปิตานนท์ (2524 : 166-170) ทำการศึกษาเรื่องข้อบังคับของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ว่าด้วยกิจกรรมนิสิต พ.ศ. 2523 และการจัดกิจกรรมนิสิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พินิจโลก ในทัศนะของอาจารย์ ผู้บริหารและนิสิต ผลการวิจัยพบว่าทั้ง 3 ฝ่ายมีทัศนะต่อการดำเนินกิจกรรมตรงกันว่า ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องควรให้ความร่วมมือทุกครั้งในการจัดกิจกรรม และอาจารย์ที่ปรึกษาฝ่ายกิจกรรมนิสิตควรจะได้หาโอกาสไปดูงานกิจกรรมนิสิตที่สถาบันอื่นได้จัดขึ้น สำหรับปัญหาในการจัดกิจกรรมนั้น พบว่า

1. ผู้บริหารและอาจารย์ที่ปรึกษาไม่ค่อยให้ความสนใจ ไม่สนับสนุนและไม่ค่อยให้ความร่วมมือ
2. ปัญหาจากอาจารย์ที่ปรึกษาไม่ค่อยให้ความสนใจและขาดประสบการณ์ในการทำงานด้านกิจกรรมนิสิต

ประดับ นิตพิงงา (2522) ได้ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูส่วนกลาง โดยสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาจากวิทยาลัยครู 6 แห่งในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 903 คน โดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า สำรวจกิจกรรมนักศึกษารวม 7 ด้านคือ คณะกรรมการนักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษา สถานที่ ระเบียบกฎเกณฑ์ การเงิน วัตถุประสงค์ กิจกรรมที่จัด และการประเมินผล ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาในวิทยาลัยครูส่วนกลางไม่แตกต่างกัน แต่ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาในแต่ละสถาบันแตกต่างกัน และยังพบว่า ชั้นปีและเพศของนักศึกษามีได้ทำให้ความคิดเห็นของนักศึกษาแตกต่างกัน ผู้วิจัยได้สรุปปัญหาของการจัดและดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษา ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอาจารย์ที่ปรึกษาไว้ดังนี้

1. ไม่มีการเตรียมอาจารย์ใหม่ในการจะไปรับผิดชอบกิจกรรมนักศึกษา
2. อาจารย์ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาไม่ได้รับความสนใจจากวิทยาลัยในการพิจารณาเรื่องชั่วโมงการทำงาน

จิรวรรณ ธีระนง (2528) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์โครงสร้างและกระบวนการบริหารงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย โดยได้นำการศึกษาและวิเคราะห์ถึงโครงสร้างการบริหารงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย และ

กระบวนการบริหารงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย 7 ด้าน ได้แบ่งกลุ่มตัวอย่าง ประชากรออกเป็น 1 ประเภท คือ ผู้ให้การสัมภาษณ์และผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ให้การสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารงานกิจการนิสิตนักศึกษา ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ บุคลากรที่ทำงาน เกี่ยวข้องกับงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 9 แห่ง

ผลการวิจัยพบว่า ในส่วนของการวิเคราะห์กระบวนการบริหารงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยด้านกิจกรรมนิสิตศึกษานั้น ปรากฏผลการศึกษาว่า จากคำถามความคิด เห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษาทั้งหมด จำนวน 18 ข้อ พบว่าการดำเนินงานส่วนใหญ่อยู่ในระดับพอใช้ได้ พบว่าการดำเนินงานอยู่ในระดับดี จำนวน 1 ข้อได้แก่ การดำเนินการช่วยเหลือติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัยให้แก่องค์การหรือสโมสรนิสิตนักศึกษา ส่วนที่การดำเนินงานอยู่ในระดับไม่ดีนัก มีจำนวน 3 ข้อได้แก่ การจัดให้มีการอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องทางด้านนี้อย่างสม่ำเสมอ การจัดให้มีการสรุปผลการดำเนินงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษาในทุกชมรม สโมสร และการจัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการนิสิตนักศึกษา

งานวิจัยในต่างประเทศ

เอลเลียต (Elliot 1974 : 1065) ได้ศึกษาวิธีการที่มหาวิทยาลัยใช้ในการดำเนินการเกี่ยวกับการได้มาซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษาขององค์การนักศึกษา โดยทำการศึกษาจากมหาวิทยาลัย จำนวน 8 สถาบัน พบว่ามีอยู่ 7 สถาบันที่มีอาจารย์ที่ปรึกษาขององค์การนักศึกษา และในจำนวน 7 แห่งนี้มีเพียงแห่งเดียวเท่านั้นที่มหาวิทยาลัย เป็นผู้แต่งตั้งขึ้นเอง ส่วนอีก 6 สถาบันนั้นนักศึกษา เป็นผู้เลือกอาจารย์ที่ปรึกษาเอง และอาจารย์ที่ปรึกษาเหล่านี้ไม่ได้รับการฝึกฝน เพื่อทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาโดยเฉพาะ และ เมื่อมีความจำเป็นผู้บริหารจะเป็นผู้สรรหาเอง

ชานด์เลย์ (Shandley 1970 : 1081) หัวหน้าแผนกกิจกรรมของมหาวิทยาลัย เซาท์ แครโรไลน่า ได้ศึกษาการวางแผนพัฒนาองค์การนักศึกษาของมหาวิทยาลัย สรุปผลการศึกษาพบว่า การนำเอาอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยมาเป็นอาจารย์

ที่ปรึกษาขององค์การ นักศึกษา เป็นสิ่งที่นักศึกษาต้องการมากที่สุด และการฝึกเทคนิคการเป็น
ผู้นำให้แก่นักศึกษาที่ดำเนินงานกิจกรรม

ศูนย์วิทยพัธพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย